

**Luonnon virkistyskäytön strategian koordinaatioryhmän 7. kokous**

Aika	maanantai 4.9.2023 klo 13.00-15.00
Paikka	YM, Aleksanterinkatu 7, Helsinki / kh. Norppa (1.krs) ja Microsoft Teams
Osallistujat	Miliza Malmelin, YM (puheenjohtaja, läsnä) Mikko Helasvuo, OKM (jäsen, etäyhteydellä) Ida Honkanen, TEM (jäsen, etäyhteydellä) Sakari Kokkonen, MH Luontopalvelut (jäsen, etäyhteydellä) Sami Niemi, Kuntaliitto (kutsuttuna asiantuntija, etäyhteydellä, liittyi kohdan 5. aikana) Mari Miettinen, STM (jäsen, etäyhteydellä, poistui kohdan 5. aikana) Marjo Neuvonen, Luke (pysyvä asiantuntija, läsnä) Matti Nieminen, YM, (sihteeri, läsnä) Roope Rissanen, OPH (varajäsen, etäyhteydellä) Ville Schildt, MMM (vpj., läsnä)

Asialista

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin osallistujat.

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen koordinaatioryhmän kokouksen (7.6.2023) muistio muutoksitta. Se oli toimitettu ennakkoon ja oli nähtävissä Tiimeri-työtilassa.

3. Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin.

4. Ajankohtaisia tiedoksi

Mari Ahonen-Walker (Kuntaliitto) ja Helena Suomela (Opetushallitus) ovat siirtyneet toisiin tehtäviin eivätkä jatka koordinaatioryhmän jäseninä. Kuntaliitto ja Opetushallitus valmistelevat uudet jäsenesitykset.

Strategisen tutkimuksen neuvoston BIOD, PANDEMICS ja CLIMATE –



ohjelmat järjestävät *Monimuotoisen lähiluonnon yhteiskunnalliset vaikutukset* - tilannekuvaseminaarin 28.9. klo 12-16 Ympäristöministeriön Pankkitalissa.

Helsingin Sanomat julkaisi 4.9. Matti Niemisen ja Mikko Helasvuon Vieraskynä –kirjoituksen luonnossa liikkumisen arvon tunnistamisesta. Myös muita luonnon virkistyskäyttöön liittyviä kirjoituksia on ollut lehdessä viime aikoina.

5. Toimintaohjelma

Sihteeristön valmisteleva luonnos luonnon virkistyskäytön strategian toimintaohjelmaksi 2023-2025 oli toimitettu ennakkoon. Toiminta-ohjelman julkaisuvalmistelut käänöksineen ovat käynnistyneet.

Käsiteltiin toimintaohjelman luonnos luvuittain ja huomioitiin samalla hallitusohjelman mahdollisia vaikutuksia. Sovittiin käsittelyprosessin seuraavista vaiheista. Kommentteja toimintaohjelmaan voi toimittaa sihteerille mahdollisuuksien mukaan 8.9. mennessä, jonka jälkeen sihteeri toimittaa koordinaatioryhmälle muokatun toimintaohjelman organisaatioiden sisäiseen hyväksymisprosessiin. Vastauksia tähän pyydetään 25.9. mennessä. Pyrkimyksenä on hyväksyä toimintaohjelma lopullisesti seuraavassa kokouksessa 4.10. Toimintaohjelman luovutus ja julkistaminen ovat vuorossa tämän jälkeen.

Luku 2. Toimintaohjelma

- Ville Schildt kertoi, että strategian väliarvioinnin pohjalta vuonna 2025 valmistettava mahdollista tutkimusohjelmaa on ajateltu sateenvarjomaiseksi. Asia tarkentuu myöhemmin.

Luku 3. Lähiluonnon saavutettavuus

- Roope Rissanen kertoi, että 3. ja 4. luvun kirjauksia on tarkennettu OPH:n osalta, myös sihteerin kanssa erikseen tavaten. Toimenpide T3:n aikataulu on vuodesta 2024 alkaen.

- Ida Honkanen ehdotti, että toimenpiteiden kielellistä kirjaustapaa yhdenmukaistetaan (verbit passiivimuodossa). Puheenjohtaja totesi, että kielellinen tarkistus voidaan tehdä.

- Mikko Helasvuo tarkensi, että T7:ssä mainittu Paralympiakomitean selvitys on tehty jo vuonna 2023 ja jatkotyö toteutuu vuodesta 2024 alkaen.

Luku 4. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen

- Mari Miettinen totesi, että toimenpiteiden kirjaukset tukevat hyvin Suomi terveeksi –ohjelmaa ja Suomi liikkeelle –ohjelmaa. Hän keskustelee THL:n Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen –yksikön päällikön Anne Lounamaan



kanssa THL:n mahdollisuudesta toteuttaa heille ajateltuja toimenpiteitä (T8, T9).

- T13: Mikko Helasvuo kertoi, että OKM saattaa jäädä pois nimetyistä vastuutahoista, hän palaa asiaan tarvittaessa. Roope Rissanen mainitsi, että opetuksen tukimateriaalien resurssit olisi hyvä huomioida tässä yhteydessä.

Luku 5. Luonnon kestävyden vaaliminen virkistyskäytössä

- ei huomioita

Luku 6. Voimavarojen tunnistaminen ja yhteistyö

- T18: Todettiin, että ulkoilulain uudistamiseen saattaa olla eri ministeriöillä kiinnostusta (esim. TEM, STM), mutta vain vastuutahot (YM, MMM) on tässä vaiheessa kirjattu.

- T22: Marjo Neuvonen pohti, sisältyvät Greencare tai luontoperusteiset toiminnot tähän toimenpiteeseen. Todettiin, että määrittelyyn vaikuttaa, onko kyseessä tutkimus.

Luku 7. Luonnon virkistyskäytön monimuotoisuus

- T23: toimenpiteestä oli poistettu vesiliikenne, joka huomioitu kohdassa T24.

Luku 8. Viestintä

- Erillinen toimenpiteensä strategiasta viestimisestä on poistettu.

- T26: Mari Miettinen totesi, ettei lisättävää aiemmin kerrottuun.

Luku 9. Tutkimus- ja selvitystarpeet

- Luvun johdantoteksti tiivistettiin yhteen kappaleeseen.

- Keskusteltiin toimenpiteiden T33 ja T35 yhtymäkohdista. Asiaa saattaa tulla lisäymmärrystä STN:n tilannekuvaseminaarissa. Marjo Neuvonen piti hyvänä, että STN on mukana ja kertoi myös SITRAn kiinnostuksesta.

- Sami Niemi totesi terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen liittyvän myös kuntien liikkuishjelmiin ja hyvinvointisuunnitelmiin (vrt. T12), johon liittyen Kuntaliitto on tehnyt yhteistyötä Olympiakomitean kanssa.

Luku 10. Seuranta

- Puheenjohtaja esitteli uudistettua seurantalukua ja sen taulukkoa, jossa indikaattoreita ja tunnuslukuja. Ideana on, että jatkossa voidaan asettaa tavoitelukuja. Tunnuslukujen osalta ei voida sanoa, että työllämme on mahdollisuus varmuudella vaikuttaa niihin (toisin kuin indikaattoreilla).

- Taulukon vuosiluvut 2000, 2010 ja 2020 ovat lähtöisin LVVI-tutkimuksesta.

- Lähiluonnon saavutettavuudesta tietoja saadaan ehkä jo 2024, viimeistään 2025. Esteettömistä luontoreiteistä ei saada tietoja kuntien osalta.

- Roope Rissanen pohti mahdollisuuksia seurata varhaiskasvatuksen ulkoalueiden määrän kehitymistä, jotka eivät sisällyne tilastoihin tai TEAvisariin (vrt. T3).



- Sami Niemi tiedusteli MAL-indikaattoreiden lähdeaineistoista. Sihteeri kertoi SYKE:n MAL-indikaattorien jatkotyössä käyttöön tulevan Suomen suurimpien kaupunkiseutujen lisäksi mahdollisesti muitakin kaupunkiseutuja ja alueita.
- Marjo Neuvonen totesi haasteeksi vuosien välisen vertailukelpoisuuden, puheenjohtaja totesi, että näissä tapauksissa voidaan laittaa selitteet näkyviin taulukkoon.
- Marjo Neuvonen piti hyvänä, että LIITU-tutkimus on mukana ulkoilupaikkojen käytön seurannassa lapsilla ja nuorilla.
- Todettiin, että kevyen liikenteen väylät sisältyvät ulkoilupaikkoihin LVVI:ssä.
- Ida Honkanen pohti kotouttamiseen liittyen, olisiko mahdollista saada tietoa, kuinka kuntien kotouttamispalveluissa käytetään luontoa.
- Luontopalvelusuositusten määrästä hyvinvointialueilla Sami Niemi totesi, että olisi hyvä, jos ne kirjautuisivat kuntien Palvelutietovarannolle (PTV).
- Luonnon virkistyskäytön monimuotoisuuden seurannassa reitit ovat seurattavina tunnuslukuina, eivät tavoitteellisina indikaattoreina.
- Virkistyskäytön monimuotoisuuden seurantaan on ollut pyrkimyksenä kehittää mittaria uusien ulkoiluaktiviteettien suosion seurantaan. Ei oteta sitä tässä vaiheessa käyttöön. Vaatinee laadullista tutkimusta.

6. Muut esille tulevat asiat

Ei ollut.

7. Seuraavat kokoukset ja kokouksen päättäminen

Seuraavat kokoukset:

- 4.10.2023 klo 9.00-11.00, YM
- 29.11.2023 klo 9.00-11.00, YM

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Jakelu

Koordinaatioryhmän jäsenet, varajäsenet ja pysyvä asiantuntija